

1051 Budapest, Nádor u. 7.
Tel: 4116-173, 4116-334
Fax: 4116-110

Mellékelten megküldjük az MTA szakértői bizottságának a **barguzini csontváz** kapcsolatos állásfoglalását. (3 oldal)

Budapest, 2001.06.28.

MTA Sajtótikárság

Az MTA szakértői bizottsága állásfoglalása a barguzini csontvázval kapcsolatos azonosítási problémákról

A Megamorv Petőfi Bizottság levélben szaktudományos véleményt kért az MTA elnökétől a barguzini csontvázval kapcsolatos azonosítási problémákról.

Glatz Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke 2001. május 24-én szakértői bizottságot hozott létre a barguzini csontvázval kapcsolatos, a tudomány mai állásának megfelelő szakmai vélemény kialakítására. A bizottságban a Megamorv Bizottság kérésének megfelelően genetikusok, igazságügyi orvos szakértők vettek részt. A bizottságot Bálint Csanád akadémikus vezette. Az MTA elnöke a kérésnek azért tett eleget, mert közérdekűnek ítélte meg az Akadémia Kutatóinak állásfoglalását. A bizottság kellő tájékozódás és a rendelkezésére álló dokumentumokban való elmélyülés után alakította ki az alábbi álláspontját és tesz javaslatot az MTA vezetésének az esetleges továbbiakra.

Előzmények

Az MTA (1) Petőfi Bizottsága 1989-ben azért alakult, hogy a szovjet külügyminisztérium igényének megfelelően tisztázza: a Barguzinban feltárt csontváz magyar személytől származik-e? (Ennek igazolásától tették függővé a Magyarországra történő szállítás engedélyezését.) Az MTA Petőfi Bizottsága és más, az MTA által felkért szakértők elutasították annak lehetőségét, hogy Petőfi Sándor Szibériába került volna és a barguzini csontváz vele volna azonos.

A MTA 1991-ben megalakított (2) Petőfi Bizottságának a feladata az volt, hogy a Megamorv Petőfi Bizottság által, és a tömegtájékoztatási eszközök segítségével kialakult hangulatnak engedve vizsgálja felül a fenti álláspontját, amennyiben a Megamorv Petőfi Bizottság a kérdésben hiteles adatokat mutatott fel. Bizonyítékaik hiányában az MTA elnöke 1992-ben a Petőfi Bizottság további működését feleslegesnek ítélte és azt lezárta. Az MTA (3) Petőfi Bizottsága az előzőével azonos feladatra jött létre és ugyancsak hiába várt hiteles dokumentumok benyújtására.

Az amerikai Fegyveres Erők Patológiai Intézete DNS-azonosító Laboratóriuma, valamint M. Stoneking a Pennsylvanai Áll. Egyetemen az illegálisan az Egyesült Államokba juttatott barguzini csontmaradványokat három alkalommal is (1994, 1996) nőnek határozta meg. *

Jelen helyzet

A Megamorv Petőfi Bizottság nem fogadja el a történeti és régészeti érveket, melyek egyértelműen a barguzini lelet Petőfi Sándorral való azonosítása ellen szólnak. Nem fogadja el az egymástól függetlenül elvégzett természettudományos eredményeket sem: a hagyományos metrikus-morfológiai antropológiát, a csontkémiai és a DNS-meghatározásokat, melyek egybehangzóan állapították meg, hogy a barguzini csontváz nőtől származik. A fentiek ellenére kívánják a Petőfi-család sírboltját felnyitni és DNS-vizsgálatokat végeztetni.

A jelen MTA Petőfi-bizottság tagjai a genetikai és törvényszéki azonosítások kérdésében tartják magukat kompetensnek.

*A két amerikai intézet szakvéleménye eredeti nyelven és hiteles magyar fordításban megtekinthető az MTA Sajtótitkárságán (Bp.V. Nádor u.7. fszt.8.)

A jelen MTA Petőfi-bizottság tagjai a genetikai és törvényszéki azonosítások kérdésében tartják magukat kompetensnek.

Vélemény

A jelen bizottság az eddig elvégzett tudományos vizsgálatok alapján az alábbiakat állapítja meg:

1) történeti adatok

Nincs hiteles történeti adat arra vonatkozóan, hogy Petőfi Sándor eltemetése helyét Szibériában, konkrétan pedig Barguzinban kellene keresni.

2) metrikus-morfológiai meghatározás

A barguzini 7. sír csontmaradványait a hagyományos metrikus-morfológiai vizsgálatokkal több alkalommal, több helyen, több szakember -- a feltárókkal ellentétben -- nőnek határozta meg (1990). A sokat hangoztatott 1991-es amerikai vélemény csupán magánlevél, s nem saját vizsgálaton alapult, egyidejűleg pedig további vizsgálatokat javasolt. A barguzini expedíció egyik amerikai tagja később megszakította a kapcsolatot a Megamorv Petőfi Bizottsággal, a csontváz nőnek történő meghatározása mellett foglalt állást.

3) régészeti érvelés

Az eltemetett sírbeli helyzete valószínűtlenné teszi, hogy a barguzini 7. sír felső csontváza férfi, lett volna.

4) abszolút kormeghatározás

A csontkémiai vizsgálat a barguzini 7. sír felső csontváza eltemetését az 1890-1950 közötti évekre, azaz Petőfi Sándor Iliszunzkban (Barguzinban?) 1856-ban vélelmezett eltemetésétől jelentősen távoli időpontban határozta meg.

6) genetikai elemzés

Az amerikai Fegyveres Erők Patológiai Intézete két alkalommal elvégzett, a Pennsylvania Egyetem egyszeri DNS-vizsgálata a barguzini csontmaradványt nőnek határozta meg.

A fentiek alapján a jelen MTA-bizottság arra az álláspontra helyezkedik, hogy

1) a barguzini csontváz nőtől származik,

2) a Kerepesi temetőbeli Petőfi-sírhely feltárása tudományos szempontból megalapozatlan,

3) jogi szempontból indokolatlan. Nincs ui. alapos gyanú arra [vö. 9/1974/VII.20/IM rendelet III/1/35.par.], hogy a kihantolástól további eredmény lenne várható.

Ezzel a Glatz Ferenc elnök úr által kinevezett szakértői bizottság a megbízatását teljesítettnek tekinti és a barguzini Petőfi-kérdést lezárni javasolja.

A jelen szakértői bizottság javasolja: álláspontja megfogalmazása után a MTA az ún. Petőfi-kérdést tudományos szempontból tekintse lezártnak.

Budapest, 2001. június 15.

Bálint Csanád
MTA lev. tagja,
a bizottság elnöke

Susa Éva
Igazságügyi Orvosszakértői Intézet

Woller János
ORFK Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet

Raskó István
MTA Genetikai Intézet

